

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра економіки і бізнесу

Розвиток сфери туристичних послуг

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм і рекреація» за ОПП «Туризм»

Запоріжжя, 2024

УДК 338.48-6

Розвиток сфери туристичних послуг. Методичні вказівки для самостійної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація» за ОПП «Туризм». Запоріжжя, ТДАТУ. 2024. 22 с.

Розробник: к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу Лисак О.І.

Рецензенти:

Агєєва І.В. – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Березівська О.Й. – кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму Львівського національного університету природокористування

Розглянуто та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри економіки і бізнесу 15 серпня 2024 року, протокол №1.

Затверджено методичною комісією факультету економіки та бізнесу 18 жовтня 2024 року, протокол №3.

Методичні вказівки для самостійної роботи є важливим навчально-методичним інструментом, який допомагає студентам організувати свою навчальну діяльність поза аудиторними заняттями. Вони містять чіткі рекомендації щодо опрацювання теоретичного матеріалу, виконання завдань, аналізу джерел і використання додаткової літератури. Завдяки таким вказівкам студенти можуть планувати час для навчання, розвивати навички самостійного пошуку інформації та критичного мислення, а також глибше засвоювати матеріал дисципліни. Методичні вказівки сприяють формуванню відповідальності за власне навчання і підготовці до практичних занять, контрольних робіт чи іспитів. Вони є незамінним ресурсом для ефективного освоєння навчальної програми та розвитку професійної компетентності.

©Лисак О.І.

© Таврійський державний
агротехнологічний університет імені Дмитра
Моторного, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та організація туристичних послуг	5
Тема №1	5
Тема №2	5
Тема №3	6
Тема №4	7
Тема №5	8
Змістовий модуль 2. Стратегії розвитку та інновації у сфері туристичних послуг	9
Тема №6	9
Тема №7	11
Тема №8	12
Тема №9	13
Тема №10	14
Тема №11	15
Правила підготовки доповідей з самостійної роботи	17
Перелік тем доповідей	18
Список рекомендованих джерел	20

ПЕРЕДМОВА

Сучасний розвиток туристичної галузі є важливим фактором економічного зростання та міжкультурного обміну. Туризм охоплює широкий спектр діяльності, включаючи організацію подорожей, розробку інноваційних продуктів, забезпечення якісного обслуговування та інтеграцію сучасних технологій. В умовах глобалізації та зростання конкуренції в цій сфері стає надзвичайно важливим підвищення рівня професійної підготовки майбутніх фахівців, які зможуть ефективно адаптуватися до викликів часу.

Методична розробка спрямована на створення методичної бази для студентів, які здобувають ступінь бакалавра за спеціальністю «Туризм і рекреація». Він охоплює ключові аспекти розвитку сфери туристичних послуг, від основних теоретичних концепцій до аналізу практичних кейсів. Матеріали, викладені у методичних вказівках, дають змогу студентам не лише засвоїти базові знання, а й застосовувати їх для вирішення практичних задач, пов'язаних із розвитком туристичного бізнесу.

Особливе значення у вивченні дисципліни має самостійна робота здобувачів освіти. Самостійне опрацювання матеріалів дозволяє поглибити знання, розвивати навички критичного мислення, аналізу та синтезу інформації. Робота з кейсами, виконання практичних завдань і дослідження реальних прикладів сприяють формуванню професійних компетентностей, які є необхідними для успішної кар'єри у туристичній сфері. Такий підхід стимулює студентів до активного пізнання, пошуку інноваційних рішень та самовдосконалення.

Особлива увага у методичних вказівках приділяється інтеграції інноваційних технологій, стратегічному плануванню, сталому розвитку, аналізу міжнародного досвіду та адаптації туристичних компаній до змін у глобальній економіці. Кожна тема містить питання для самостійного опрацювання та практичні кейси, які сприяють розвитку аналітичних навичок, критичного мислення та здатності приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Таким чином, методичні вказівки є важливим інструментом для інтеграції теорії та практики, підвищення ефективності навчання і підготовки здобувачів до професійної діяльності здобувачів вищої освіти, викладачів і всіх, хто зацікавлений у глибшому вивченні сфери туризму.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

ТЕМА 1: СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА СФЕРИ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.

Мета: ознайомитися з основними поняттями, класифікацією та структурою сфери туристичних послуг, взаємозв'язком туристичних послуг із суміжними галузями економіки, етапами створення туристичного продукту та роллю сфери туристичних послуг у соціально-економічному розвитку.

Питання до опрацювання

1. Що таке туризм і які його основні види?
2. Які основні класифікації туристичних послуг?
3. Які елементи входять до складу туристичного продукту?
4. Які етапи створення туристичного продукту?
5. Як туристична сфера взаємодіє з іншими галузями економіки?
6. Як розвиток сфери туристичних послуг впливає на економіку та суспільство?

Практичні кейси

Кейс 1. Створення нового туристичного маршруту

Уявіть, що ви працюєте у туристичній компанії. Вам потрібно створити новий туристичний маршрут. Опишіть етапи його створення, визначте, які базові та додаткові послуги будуть надані.

Кейс 2. Аналіз взаємозв'язків туризму з іншими галузями

Розгляньте туристичний регіон (наприклад, Карпати або узбережжя Чорного моря). Проаналізуйте, як розвиток туризму впливає на транспортну інфраструктуру, готельно-ресторанний бізнес, локальних виробників сувенірів та інші суміжні галузі.

Кейс 3. Вирішення проблеми низької привабливості туристичного об'єкту

Виберіть конкретний туристичний об'єкт, який має низьку популярність. Запропонуйте заходи для підвищення його привабливості, включаючи маркетингові стратегії, покращення інфраструктури та інші ідеї.

ТЕМА 2: ІНФРАСТРУКТУРА ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ.

Мета: ознайомитися з поняттям інфраструктури туризму та її складовими; дослідити засоби розміщення туристів, транспортну складову, організацію

харчування та інші сервіси; вивчити взаємодію інфраструктури з туристичними маршрутами.

Питання до опрацювання

1. Що таке інфраструктура туризму і які її основні складові?
2. Які типи засобів розміщення найпоширеніші в туристичній сфері?
3. Які види транспорту використовуються в туризмі?
4. Які типи закладів харчування орієнтовані на туристів?
5. Які додаткові сервіси пропонуються туристам?
6. Як інфраструктура підтримує розвиток туристичних маршрутів?

Практичні кейси*

Кейс 1. Уявіть, що ви є власником хостелу в туристичному місті. Розробіть короткий план покращення інфраструктури вашого закладу для залучення більшої кількості туристів.

Кейс 2. Популярний туристичний маршрут вашого регіону має проблеми з транспортною доступністю. Запропонуйте рішення для покращення транспортної інфраструктури цього маршруту.

Кейс 3. Ресторан у туристичному місці отримав низькі відгуки через недостатньо різноманітне меню. Запропонуйте ідеї для його вдосконалення з урахуванням потреб туристів.

Кейс 4. Місцевий туристичний офіс отримав скарги на відсутність якісних екскурсійних послуг. Розробіть пропозиції для покращення екскурсійного сервісу.

ТЕМА 3: СИСТЕМА ЦІНОУТВОРЕННЯ У СФЕРІ ТУРИЗМУ.

Мета: ознайомитися з особливостями ціноутворення у сфері туристичних послуг, факторами, що впливають на формування цін, методами ціноутворення, структурою ціни на туристичний продукт, політикою знижок та порівняти ціноутворення в різних сегментах туристичного ринку.

Питання до опрацювання

1. Які фактори впливають на формування цін у сфері туризму?
2. Які методи ціноутворення використовуються в туристичній галузі?
3. Які складові включає ціна на туристичний продукт?
4. Які види знижок використовуються для стимулювання попиту?
5. Як порівняти ціноутворення в різних сегментах туристичного ринку?
6. Як розрахувати ціну туристичного продукту?

Практичні кейси

Кейс 1. Ви – менеджер туристичної компанії. На ринку з'явилися нові конкуренти, які пропонують аналогічні тури за нижчими цінами. Вам потрібно прийняти рішення щодо зниження цін або поліпшення якості послуг.

Питання для аналізу:

1. Які фактори можуть вплинути на ваше рішення?
2. Які методи ціноутворення ви можете застосувати?
3. Які знижки можуть бути використані для стимулювання попиту?

Кейс 2. Ваша туристична компанія планує запропонувати спеціальні знижки для груп, що складаються з 10 і більше осіб. Вам потрібно розробити політику знижок та розрахувати економічний ефект.

Питання для аналізу:

1. Які види знижок можуть бути запропоновані для груп?
2. Як знижки вплинуть на прибуток компанії?
3. Які заходи потрібно вжити для залучення груп?

Кейс 3. Порівняйте ціноутворення на туристичні послуги в Україні та за кордоном (наприклад, Туреччина, Єгипет, Іспанія). Зверніть увагу на відмінності в цінах на готелі, транспорт, екскурсії та харчування.

Питання для аналізу:

1. Чому ціни на туристичні послуги в різних країнах можуть відрізнятися?
2. Які фактори впливають на ціноутворення в кожній країні?
3. Які рекомендації можна дати туристам для економії?

ТЕМА 4: ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Мета: ознайомитися з основами правового регулювання туристичної діяльності в Україні, міжнародними правовими актами, що регулюють туризм, процедурою ліцензування туристичної діяльності, договірними відносинами між туристом і туристичним оператором, захистом прав споживачів у сфері туризму та відповідальністю туристичних компаній за неналежне надання послуг.

Питання до опрацювання

1. Які основні нормативно-правові акти регулюють туристичну діяльність в Україні?
2. Які міжнародні правові акти регулюють туризм?

3. Які документи потрібні для отримання ліцензії на туристичну діяльність?
4. Які обов'язкові умови має містити договір між туристом і туристичним оператором?
5. Які заходи захисту прав споживачів у сфері туризму?
6. Які види відповідальності туристичних компаній за неналежне надання послуг?

Практичні кейси

Кейс 1. Ви – юрист туристичної компанії. Вам потрібно розробити договір між туристом і туристичним оператором, який захищатиме права обох сторін.

Питання для аналізу:

1. Які обов'язкові умови має містити договір?
2. Як забезпечити захист прав туриста?
3. Які заходи вживає оператор у разі неналежного надання послуг?

Кейс 2. Ваша туристична компанія зіткнулася з позовом туриста, який стверджує, що отримав неналежні послуги. Вам потрібно проаналізувати ситуацію та запропонувати рішення.

Питання для аналізу:

1. Які докази може надати турист?
2. Які заходи може вжити компанія для вирішення конфлікту?
3. Які види відповідальності може понести компанія?

Кейс 3. Порівняйте умови договору між туристом і туристичним оператором в Україні та за кордоном (наприклад, у Польщі або Туреччині). Зверніть увагу на відмінності у захисті прав споживачів.

Питання для аналізу:

1. Які умови договору є обов'язковими в кожній країні?
2. Які заходи захисту прав споживачів застосовуються в кожній країні?
3. Які рекомендації можна дати туристам для захисту своїх прав?

ТЕМА 5: МАРКЕТИНГ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.

Мета: ознайомитися з основами маркетингу у сфері туризму, методами аналізу ринку туристичних послуг, сегментацією та позиціонуванням цільової аудиторії, програмами лояльності для туристів, використанням цифрових каналів у просуванні туристичних послуг та розробкою маркетингової стратегії для туристичної компанії.

Питання до опрацювання

1. Які основні принципи маркетингу у сфері туризму?
2. Які методи аналізу ринку туристичних послуг?
3. Які критерії використовуються для сегментації цільової аудиторії?
4. Які програми лояльності використовуються в туристичній галузі?
5. Які цифрові канали використовуються для просування туристичних послуг?
6. Як розробити маркетингову стратегію для туристичної компанії?

Практичні кейси

Кейс 1. Ви – маркетолог туристичної компанії. Вам потрібно проаналізувати конкурентів та розробити стратегію для залучення клієнтів.

Питання для аналізу:

1. Які конкуренти є на ринку?
2. Які переваги та слабкі сторони конкурентів?
3. Які маркетингові канали використовують конкуренти?
4. Які пропозиції можна запропонувати для залучення клієнтів?

Кейс 2. Ваша туристична компанія планує запуснути програму лояльності для клієнтів. Вам потрібно розробити програму та оцінити її ефективність.

Питання для аналізу:

1. Які види програм лояльності можна запропонувати?
2. Які переваги отримає компанія від програми лояльності?
3. Як виміряти ефективність програми?

Кейс 3. Порівняйте ефективність різних цифрових каналів у просуванні туристичних послуг. Зверніть увагу на відмінності у вартості, залученні аудиторії та результатах.

Питання для аналізу:

1. Які цифрові канали є найбільш ефективними?
2. Які переваги та недоліки кожного каналу?
3. Які рекомендації можна дати для покращення ефективності просування?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТА ІННОВАЦІЇ У СФЕРІ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

ТЕМА 6: РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ.

Мета: ознайомитися з основними тенденціями розвитку світового туризму, аналізом сучасного стану туристичної галузі України, порівнянням туризму в розвинених країнах і країнах, що розвиваються, впливом пандемії COVID-19 на туризм, державною політикою підтримки туризму в Україні та перспективами розвитку регіонального та міжнародного туризму.

Питання до опрацювання

1. Які основні тенденції розвитку світового туризму?
2. Які ключові показники туристичної галузі в Україні?
3. Які відмінності між туризмом у розвинених країнах і країнах, що розвиваються?
4. Як пандемія COVID-19 вплинула на світовий та український туризм?
5. Які перспективи розвитку регіонального та міжнародного туризму в Україні?
6. Як державна політика підтримує розвиток туризму в Україні?

Практичні кейси

Кейс 1. Ви – експерт з туризму. Вам потрібно проаналізувати вплив пандемії COVID-19 на туристичну галузь України та запропонувати заходи для її відновлення.

Питання для аналізу:

1. Які наслідки пандемії спостерігалися в Україні?
2. Які заходи держави були вжиті для підтримки туризму?
3. Які перспективи відновлення туристичної галузі?

Кейс 2. Ваша туристична компанія планує розробити стратегію розвитку регіонального туризму в одному з регіонів України (наприклад, Карпати або Чорне море). Вам потрібно розробити план дій.

Питання для аналізу:

1. Які ресурси та переваги має регіон?
2. Які види туризму можна розвивати в регіоні?
3. Які заходи потрібно вжити для просування регіону?

Кейс 3. Порівняйте туристичну галузь України та Польщі. Зверніть увагу на відмінності в інфраструктурі, державній політиці та популярності серед туристів.

Питання для аналізу:

1. Які переваги має Польща перед Україною?
2. Які заходи може вжити Україна для покращення туристичної галузі?

3. Які перспективи співпраці між Україною та Польщею у сфері туризму?

ТЕМА 7: ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ ТУРИЗМУ.

Мета: ознайомитися з інноваційними технологіями, що використовуються у сфері туризму, включаючи цифровізацію туристичних послуг, використання Big Data та штучного інтелекту, віртуальну та доповнену реальність, інновації у транспортних послугах, автоматизацію обслуговування в готелях та ресторанах, а також сучасні тренди у створенні туристичних продуктів..

Питання до опрацювання

1. Які інструменти цифровізації використовуються в туристичній галузі?
2. Як Big Data та штучний інтелект застосовуються в туризмі?
3. Як віртуальна та доповнена реальність використовуються в туристичних продуктах?
4. Які інновації впроваджуються у транспортні послуги?
5. Які інструменти автоматизації використовуються в готелях та ресторанах?
6. Які сучасні тренди у створенні туристичних продуктів?

Практичні кейси

Кейс 1. Ви – менеджер туристичної компанії. Вам потрібно розробити мобільний додаток для бронювання туристичних послуг.

Питання для аналізу:

1. Які функції має містити додаток?
2. Як додаток сприятиме залученню нових клієнтів?
3. Які технології можна використати для покращення додатку?

Кейс 2. Ваша туристична компанія планує використовувати віртуальну реальність для просування нових туристичних маршрутів. Вам потрібно розробити план застосування VR.

Питання для аналізу:

1. Які туристичні об'єкти можна показати за допомогою VR?
2. Які переваги отримає компанія від використання VR?
3. Як виміряти ефективність застосування VR?

Кейс 3. Порівняйте рівень автоматизації в готелях різних категорій (наприклад, економ-клас, бізнес-клас, люкс). Зверніть увагу на відмінності у використанні технологій.

Питання для аналізу:

1. Які технології використовуються в кожній категорії готелів?
2. Як автоматизація впливає на якість обслуговування?
3. Які рекомендації можна дати для покращення автоматизації?

ТЕМА 8: СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТУРИЗМУ.

Мета: ознайомитися з концепцією сталого розвитку у туризмі, впливом туризму на екологію, економіку та суспільство, еко-туризмом як пріоритетним напрямком, політикою сталого розвитку у провідних туристичних країнах, розвитком локального туризму як елементом сталості та підтримкою культурної спадщини через туризм.

Питання до опрацювання

1. Які основні принципи сталого розвитку у туризмі?
2. Як туризм впливає на екологію, економіку та суспільство?
3. Які характеристики еко-туризму?
4. Які заходи сталого розвитку впроваджуються у провідних туристичних країнах?
5. Як локальний туризм сприяє сталому розвитку?
6. Як підтримується культурна спадщина через туризм?

Практичні кейси

Кейс 1. Ви – менеджер туристичної компанії. Вам потрібно розробити програму еко-туризму для регіону з високим екологічним потенціалом.

Питання для аналізу:

1. Які природні ресурси можна використати в програмі?
2. Які заходи потрібно вжити для мінімізації впливу на довкілля?
3. Як залучити місцеві громади до програми?

Кейс 2. Ваша туристична компанія планує розробити політику сталого розвитку. Вам потрібно проаналізувати діючі заходи у цій сфері в Україні.

Питання для аналізу:

1. Які заходи вже впроваджені в Україні для сталого розвитку туризму?
2. Які регіони мають найбільший потенціал для еко-туризму?
3. Які рекомендації можна дати для покращення політики сталого розвитку?

Кейс 3. Порівняйте підходи до підтримки культурної спадщини через туризм у різних країнах (наприклад, Україна та Італія). Зверніть увагу на відмінності у заходах та ефективності.

Питання для аналізу:

1. Які заходи вживаються в кожній країні для підтримки культурної спадщини?
2. Які переваги та недоліки кожного підходу?
3. Які рекомендації можна дати для покращення підтримки культурної спадщини?

ТЕМА 9: ОРГАНІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ.

Мета: ознайомитися з основними поняттями та значенням міжнародного туризму, документацією та візовими питаннями для міжнародних подорожей, роллю туроператорів та турагентів на міжнародному ринку, особливостями організації масового та індивідуального туризму, туризмом у міжнародному праві та найпопулярнішими міжнародними туристичними маршрутами.

Питання до опрацювання

1. Що таке міжнародний туризм і які його основні види?
2. Які документи потрібні для міжнародних подорожей?
3. Які функції виконують туроператори та турагенти на міжнародному ринку?
4. Які відмінності між масовим та індивідуальним туризмом?
5. Які основні норми міжнародного права, що регулюють туризм?
6. Які ви знаєте найпопулярніші міжнародні туристичні маршрути?

Практичні кейси

Кейс 1. Ви – менеджер туристичної компанії. Вам потрібно організувати міжнародний тур для групи туристів (10 осіб) до Італії.

Питання для аналізу:

1. Які документи потрібні для подорожі?
2. Які послуги має включати тур?
3. Як забезпечити комфорт та безпеку туристів?

Кейс 2. Ваша туристична компанія планує запропонувати нові маршрути до країн з різними візовими умовами. Вам потрібно проаналізувати візові умови для туристів.

Питання для аналізу:

1. Які країни пропонують безвізові режими?
2. Які документи потрібні для отримання візи?
3. Як візові умови впливають на популярність маршрутів?

Кейс 3. Порівняйте масовий та індивідуальний туризм на прикладі двох туристичних компаній. Зверніть увагу на відмінності у організації, цінах та задоволенні клієнтів.

Питання для аналізу:

1. Які переваги та недоліки масового та індивідуального туризму?
2. Як ці відмінності впливають на вибір туристів?
3. Які рекомендації можна дати для покращення організації туризму?

ТЕМА 10: ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС У СУЧАСНИХ УМОВАХ.

Мета: ознайомитися з організаційно-правовими формами туристичних компаній, управлінням туристичним бізнесом, основами бізнес-планування у сфері туризму, конкуренцією та партнерством у туристичному бізнесі, впливом економічних і політичних факторів на туристичний бізнес та адаптацією до глобальних змін у туристичній галузі.

Питання до опрацювання

1. Які організаційно-правові форми туристичних компаній?
2. Які основні аспекти управління туристичним бізнесом?
3. Які етапи бізнес-планування у сфері туризму?
4. Як конкуренція та партнерство впливають на туристичний бізнес?
5. Як економічні та політичні фактори впливають на туристичний бізнес?
6. Як туристичні компанії адаптуються до глобальних змін?

Практичні кейси

Кейс 1. Ви – менеджер туристичної компанії. Вам потрібно розробити бізнес-план для нового туристичного продукту.

Питання для аналізу:

1. Які етапи бізнес-планування потрібно врахувати?
2. Які ресурси та витрати потрібні для реалізації продукту?
3. Як забезпечити конкурентоспроможність продукту?

Кейс 2. Ваша туристична компанія планує розширити свою діяльність. Вам потрібно проаналізувати конкурентів та розробити стратегію.

Питання для аналізу:

1. Які конкуренти є на ринку?
2. Які переваги та слабкі сторони конкурентів?
3. Які заходи можна вжити для залучення клієнтів?

Кейс 3. Порівняйте заходи, які вживають туристичні компанії в Україні та за кордоном для адаптації до пандемії COVID-19. Зверніть увагу на відмінності у підходах.

Питання для аналізу:

1. Які заходи вживаються в кожній країні?
2. Як ці заходи впливають на туристичний бізнес?
3. Які рекомендації можна дати для покращення адаптації?

ТЕМА 11: СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.

Мета: ознайомитися з основними принципами розробки стратегій розвитку туризму, методами SWOT-аналізу у плануванні туристичних послуг, інвестиціями у розвиток туристичної інфраструктури, інтеграцією інновацій у стратегії компаній, державним регулюванням та стратегічним плануванням у туризмі, а також розробкою перспективних програм розвитку туризму.

Питання до опрацювання

1. Які основні принципи розробки стратегій розвитку туризму?
2. Як застосовується SWOT-аналіз у плануванні туристичних послуг?
3. Які напрямки інвестицій у розвиток туристичної інфраструктури?
4. Як інновації інтегруються у стратегії туристичних компаній?
5. Як державне регулювання впливає на розвиток туризму?
6. Як розробляються перспективні програми розвитку туризму?

Практичні кейси

Кейс 1.

Ви – менеджер туристичної компанії. Вам потрібно розробити стратегію розвитку компанії на наступні 5 років.

Питання для аналізу:

1. Які основні принципи потрібно врахувати у стратегії?
2. Які інновації можна впровадити?
3. Як забезпечити сталий розвиток компанії?

Кейс 2. Ваша туристична компанія планує провести SWOT-аналіз. Вам потрібно скласти таблицю з елементами SWOT-аналізу та запропонувати рекомендації.

Питання для аналізу:

1. Які сильні та слабкі сторони має компанія?
2. Які можливості та загрози на ринку?
3. Які рекомендації можна дати на основі SWOT-аналізу?

Кейс 3. Порівняйте інвестиції у розвиток туристичної інфраструктури в Україні та за кордоном (наприклад, Польща, Туреччина). Зверніть увагу на відмінності у підходах.

Питання для аналізу:

1. Які напрямки інвестицій є пріоритетними в кожній країні?
2. Як ці інвестиції впливають на розвиток туризму?
3. Які рекомендації можна дати для покращення інвестиційної політики?

Правила підготовки доповідей з самостійної роботи

1. Вибір теми

- Кожен студент самостійно обирає тему доповіді з переліку, наданого викладачем.
- Важливо, щоб обрана тема була унікальною для кожного студента в групі (теми не повинні повторюватися).
- Узгодження теми з викладачем обов'язкове.

2. Актуальність та сучасність змісту

- Доповідь має відображати сучасний стан досліджуваного питання.
- Для підготовки слід використовувати актуальні літературні джерела, опубліковані протягом останніх 5 років (книги, наукові статті, офіційні звіти, статистичні дані).
- Рекомендується також аналізувати приклади з реального життя, наприклад, кейси підприємств, новини або практичні кейси.

3. Структура доповіді

- *Вступ.*
 - Коротке представлення теми.
 - Обґрунтування актуальності.
 - Мета доповіді та основні завдання.
- *Основна частина.*
 - Розкриття сутності теми.
 - Викладення теоретичних аспектів питання.
 - Аналіз практичних прикладів (за можливості).
 - Порівняння різних підходів, моделей чи методик (якщо це доречно).
- *Висновки.*
 - Узагальнення основних результатів дослідження.
 - Формулювання висновків та рекомендацій.
- *Список використаних джерел*
 - Повний перелік джерел інформації, оформлений згідно з вимогами ДСТУ 8302:2015.

4. Обсяг і формат доповіді

- Тривалість усної презентації доповіді — 7-10 хвилин.
- Текстовий варіант доповіді повинен займати 6-8 сторінок друкованого тексту (шрифт Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5).

5. Змістовність та завершеність

- Доповідь повинна мати чіткий, логічний виклад матеріалу.
- Уникайте зайвих деталей або інформації, яка не стосується теми.

- Всі тези повинні бути підтверджені фактами або аргументами з джерел.

6. Опрацювання літератури

- Для підготовки доповіді необхідно опрацювати не менше 5-7 джерел.
- Допускається використання онлайн-ресурсів, однак вони мають бути надійними (офіційні сайти, рецензовані статті, академічні платформи).

7. Захист доповіді

- Під час виступу студент повинен вільно орієнтуватися в матеріалі, а не просто зачитувати текст.
- Викладач та студенти групи можуть ставити питання, які стосуються теми.
- Оцінка доповіді враховує якість підготовки, структурованість, актуальність матеріалу та вміння відповідати на запитання.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДОПОВІДЕЙ:

1. Вплив інфляції та коливань валютного курсу на ціноутворення туристичних послуг.
2. Аналіз ефективності політики раннього бронювання у туристичних компаніях.
3. Використання динамічного ціноутворення для управління попитом у туристичній галузі.
4. Дослідження ролі додаткових послуг у підвищенні вартості туристичного продукту.
5. Ціноутворення для інклюзивного туризму: адаптація цінової політики до потреб осіб з інвалідністю.
6. Аналіз юридичної відповідальності туроператорів за зрив туристичних поїздок.
7. Порівняльний аналіз системи страхування туристів в Україні та за кордоном.
8. Роль медичного страхування у забезпеченні прав туристів під час подорожей.
9. Вплив змін у законодавстві на ліцензування туристичної діяльності в Україні.
10. Практика вирішення спорів між туристами та туристичними компаніями.
11. Використання нейромаркетингу у просуванні туристичних продуктів.
12. Аналіз поведінки споживачів у туристичних соцмережах.
13. Роль блогерів у формуванні попиту на туристичні послуги.

14. Вплив програм лояльності на частоту повторних покупок туристичних продуктів.
15. Порівняльний аналіз ефективності онлайн-реклами та традиційного маркетингу у туризмі.
16. Дослідження впливу війни в Україні на розвиток туристичної галузі.
17. Аналіз тенденцій розвитку агротуризму в постпандемічний період.
18. Використання культурних фестивалів для стимулювання туристичних потоків.
19. Роль міжнародних грантів у відновленні туристичної інфраструктури.
20. Стратегія просування маловідомих туристичних об'єктів.
21. Дослідження впливу VR-технологій на вибір туристичних напрямків.
22. Використання блокчейну для забезпечення прозорості фінансових операцій у туризмі.
23. Аналіз ефективності роботизованих рішень у готельному бізнесі.
24. Big Data як інструмент прогнозування туристичних трендів.
25. Використання штучного інтелекту для розробки персоналізованих туристичних маршрутів.
26. Вплив туризму на зміну клімату: шляхи мінімізації негативного впливу.
27. Аналіз ефективності політик екотуризму у різних країнах.
28. Використання відновлюваних джерел енергії у туристичній інфраструктурі.
29. Сприяння локальним громадам через розвиток сталого туризму.
30. Стратегії збереження природної та культурної спадщини через туризм.
31. Аналіз ефективності міжнародного партнерства у туристичній галузі.
32. Вплив безвізового режиму на розвиток туристичних потоків.
33. Особливості організації турів для інклюзивних груп у міжнародному туризмі.
34. Використання авіаційних альянсів для зниження витрат на організацію міжнародних турів.
35. Інтеграція локальної культури в міжнародні туристичні програми.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова література

1. Економіка туризму : підручник / В. Ю. Світлична, С. А. Александрова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 167 с.
2. Економіка туризму: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, С. В. Білоус, Н. Л. Мандюк. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 544 с.
3. Мальська М.П. Світовий досвід розвитку туризму: навчальний посібник / М.П. Мальська. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 356 с.
4. Туристські ресурси України: підручник / М. М. Покоloodна, Т. В. Гордієнко, І. Л. Полчанінова; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 222 с.
5. Сагалакова Н. О. Туризм: бізнес-процеси, ціни і ціноутворення : монографія / Н. О. Сагалакова. – Київ : КНТЕУ, 2016. – 416 с.

Допоміжна література

1. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч. / В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур. Харків: Видавництво «Форт», 2020. 286 с.
2. Алієва-Барановська В. М. Міжнародний туризм : навч. посібник-довідник / В. М. Алієва-Барановська, І. І. Дахно. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 344 с.
3. Андренко І. Б., Кравець О. М., Писаревський І. М. Менеджмент туризму: навч. посібник. Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ, 2018. 402 с.
4. Брусільцева Г. М., Зима О. Г. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с.
5. Гапоненко А.І., Парфиненко А.Ю., Шамара І.М. Сільський зелений туризм. Навчальний посібник. Суми, 2019. 178 с.
6. Гаталяк О. М., Стецький В. В. Страхування у туризмі: навч. посібн. /О. М. Гаталяк, В. В. Стецький. Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2020. 114 с.
7. Городня Т. А. Економіка туризму: теорія і практика : навч. посібник / Т. А. Городня, А. Ф. Щербак. Київ : Кондор, 2012. 436 с.
8. Державне агентство України з туризму та курортів (Держтуризмкурорт України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tourism.gov.ua
9. Дернова І. Світовий ринок послуг: сучасний стан та тенденції розвитку //Економіка та суспільство. 2023. №. 50.
10. Заворуєва О. С. Удосконалення стратегії управління розвитком туристичної галузі України : дис... канд. екон. наук : 08.00.03 – економіка та

управління національним господарством / О. С. Заворуєва. – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2019. 205 с.

11. Закон України від 15.09.95 р. № 324/95-ВР «Про туризм» // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>

12. Летуновська Н. Є., Люльов О. В. Маркетинг у туризмі : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 270 с.

13. Лисюк Т., Ройко Л., Білецький Ю. Цифрові інноваційні технології у сфері туризму України //Економіка та суспільство. 2023. №. 52.

14. Ліцензійні умови провадження туроператорської діяльності: Наказ Міністерства інфраструктури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1275-13#n16> .

15. Любіцева О. Туристичні ресурси України: навч. посібник /О. Любіцева, Є. Панкова, В. Стафійчук. К.: Альтерпрес, 2017. 369 с.

16. Манзюк В. В., Заборовський В. В., Копча І. І. Технології віртуальної реальності у сфері туризму //Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. С. 388-394.

17. Маркетинг у туризмі : підручник / Н. Є. Летуновська, О. В. Люльов. Суми : Сумський державний університет, 2020. 270 с.

18. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 320 с.

19. Про туризм [Електронний ресурс] : Закон України від 15.09.1995 № 325/95-ВР. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

20. Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: підручник / Ф.Ф. Шандор, М.П. Кляп. К.: Знання, 2013. 334 с

Електронні бази даних та аналітичні ресурси

1. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. World Tourism Organization (UNWTO). <https://www.unwto.org>

3. United Nations World Tourism Organization (UNWTO) – Режим доступу: <https://www.unwto.org> .

4. Eurostat. <https://ec.europa.eu/eurostat>

5. Statista. <https://www.statista.com>

6. Tourism Research Australia (TRA). <https://www.tra.gov.au>

7. OECD Tourism Trends and Policies. <https://www.oecd.org>

8. UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development). <https://unctad.org>

9. National Tourism Organization (NTO). <https://www.ustravel.org>,

<https://ukrainetourism.org>).

10. World Bank - Tourism and Travel. <https://www.worldbank.org/en/topic/tourism>

11. Market Research Future (MRFR). <https://www.marketresearchfuture.com>

12. Google Trends. <https://trends.google.com>

13. Skyscanner Research. <https://www.skyscanner.net>

14. Airbnb Community and Market Insights. <https://www.airbnb.com>

15. TripAdvisor Insights. <https://www.tripadvisor.com/Insights>